

ONTWERP RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1061640

Onderwerp:	Lokale aanpak Bestaanszekerheid gemeente Zutphen 2025
Programma:	4. Zorgen en samenleven

Forum:	Oordeelsvormend	
Portefeuillehouder	Eva Boswinkel	
Inlichtingen bij:	Timmermans, Klasien	
	Telefoonnummer: 14 0575	E-mailadres: info@zutphen.nl

Soort bevoegdheid:	Kaderstellend
Beleidsvrijheid:	Ruim
Programmabegrotingswijziging:	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor:

1. De “Lokale aanpak Bestaanszekerheid Gemeente Zutphen 2025” vast te stellen;
2. Het college op te dragen om:
 - een uitvoeringsagenda bestaanszekerheid op te stellen;
 - financiële keuzes voortkomend uit de uitvoeringsagenda bestaanszekerheid, daar waar deze betrekking hebben op uitgaven uit bestaande reserves, voor te leggen aan de gemeenteraad;
 - over de voortgang jaarlijks aan de gemeenteraad te rapporteren via de reguliere planning & controlcyclus;
 - tweejaarlijks de uitvoeringsagenda bestaanszekerheid te herijken en bij te stellen samen met de maatschappelijke samenwerkingspartners en ervaringsdeskundigen.

Inleiding

Bestaanszekerheid is geen luxe, het is een fundamentele noodzaak. Een stabiel inkomen, een veilig thuis, toegang tot onderwijs en zorg en een buffer om iets op te kunnen vangen.

Steeds meer mensen hebben moeite om rond te komen, een passende woning te vinden of mee te doen in de samenleving. Ook is het voor veel inwoners steeds complexer geworden om hulp te vragen. Dat vraagt om actie. We zien ook landelijk en regionaal meer aandacht voor dit thema.

Met deze lokale aanpak willen we als gemeente werken aan bestaanszekerheid voor al onze inwoners; nu en richting de toekomst. Zodat we bouwen aan een gemeente waar niemand wordt vergeten en waar vertrouwen in onze inwoners geen loze belofte is. Niet alleen voor onszelf. Maar ook voor de generaties na ons. Zodat de kinderen van onze kinderen opgroeien in een wereld waar bestaanszekerheid geen wensdroom is, maar een logisch gegeven.

Met de aanpak geven we invulling aan het coalitieakkoord 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit' en de programmabegroting, waarin is afgesproken dat we de komende jaren extra inzetten op het versterken van de bestaanszekerheid van onze inwoners.

Wij hebben op 4 maart de 'Startnotitie lokale aanpak Bestaanszekerheid' vastgesteld, waarin de visie, ambitie en uitgangspunten zijn geformuleerd (zie bijlage 2). Op 10 mei is de raad in de beeldvormende vergadering meegenomen in de ontwikkelingen rondom bestaanszekerheid. Met de inbreng van inwoners en maatschappelijke partners hebben we vorm gegeven aan de lokale aanpak.

Beoogd effect

De visie op bestaanszekerheid is dat over 20 jaar iedere inwoner van Zutphen in bestaanszekerheid leeft, zodat iedereen zich zonder verlamme (geld)stress kan ontwikkelen en met gelijke kansen mee kan doen aan onze samenleving.

De lokale aanpak geeft hier invulling aan vanuit 6 ambities:

1. een voldoende en voorspelbaar inkomen
2. begeleiding en ondersteuning bij geldzorgen
3. een plek om te wonen
4. een zo groot mogelijke kans op ontwikkeling (met name voor kinderen)
5. versterking van gezondheid en toegang tot zorg
6. voldoende ruimte en mogelijkheden om mee te doen aan de maatschappij

Argumenten

1.1 Met de lokale aanpak kunnen we de bestaanszekerheid van onze inwoners daadwerkelijk versterken.

Met de visie en ambities zetten we ons in voor alle inwoners die bedreigd worden in hun bestaanszekerheid. Vanuit de input van inwoners en maatschappelijke partners blijkt dat het vooral gaat om drie belangrijke randvoorwaarden: vindbare en begrijpelijke informatie, simpel en integraal organiseren en werken vanuit de inwoner, met vertrouwen. Hier gaan we mee aan de slag. Zo gaan we ons bijvoorbeeld anders organiseren en maken het makkelijker; minder regelingen en ingewikkelde procedures. We zorgen met ervaringsdeskundigen voor vindbare en begrijpelijke informatie en gaan uit van wat de inwoner nodig heeft. Per ambitie hebben we een langetermijnagenda en een aantal concrete acties geformuleerd waar we de komende 2 jaar mee aan de slag gaan.

1.2 De gemeente heeft een verantwoordelijkheid in het versterken van bestaanszekerheid van inwoners.

Dit voorstel geeft invulling aan het coalitieakkoord 'Natuurlijk betrokken, gelijk vooruit' en sluit aan bij ambities van het Rijk. Gemeenten spelen hierin een sleutelrol, onder andere op het gebied van inkomen, participatie en wonen. Dit voorstel versterkt de regierol van de gemeente, geeft concrete acties waar we mee aan de slag gaan en geeft richting aan samenwerking met lokale en regionale partners.

1.3 De voorgestelde aanpak is integraler en effectiever dan losse maatregelen.

De voorgestelde integrale aanpak maakt het mogelijk om domeinoverstijgend te werken en gericht te sturen op gezamenlijke maatschappelijke langetermijn doelen. Zonder deze aanpak is er kans op versnippering, minder samenhang en beperkte doorwerking voor inwoners.

1.4 De lokale aanpak maakt het mogelijk om maatwerk te leveren passend bij de vraagstukken die spelen in de gemeente Zutphen.

Deze lokale aanpak Bestaanszekerheid geeft ruimte om beleid af te stemmen op wat inwoners écht nodig hebben.

1.5 De aanpak levert op termijn maatschappelijke en financiële winst op, want vroegtijdige ondersteuning voorkomt zwaardere problematiek.

Het huidige systeem zit mensen en gezamenlijke oplossingen in de weg. Er zijn te veel regelingen, elk met eigen voorwaarden, uit verschillende domeinen en loketten. Dit maakt dat inwoners er niet meer uit komen en onnodig in bestaansonzekerheid leven. Investeren in bestaanszekerheid verkleint de kans op onder andere problematische schulden, schooluitval en langdurige uitval uit het arbeidsproces. Investeren aan de voorkant in duidelijke ondersteuning en werkbare processen leidt tot minder administratieve lasten en besparingen in de uitvoering op de lange termijn.

1.6 De aanpak versterkt de samenwerking met inwoners en partners.

Als gemeente weten we dat we bestaanszekerheid niet alleen kunnen realiseren. Echte vooruitgang boeken we alleen samen met onze partners, omdat onze inspanningen nauw met elkaar verweven zijn. Lokale maatschappelijke organisaties, ervaringsdeskundigen en uitvoeringspartners zijn betrokken bij de totstandkoming van deze aanpak.

1.7 Met de aanpak wordt invulling gegeven aan de motie “Weg uit de armoede”

De aanpak gaat uit van alle inwoners die in bestaansonzekerheid leven, zoals ook zelfstandig ondernemers, jongeren, of ouderen. Door bijvoorbeeld met onze minimaregelingen te kijken naar het besteedbaar inkomen (in plaats van inkomensnormen), kunnen we ondersteunen op wat er nodig is; onafhankelijk van de bron van inkomsten of bepaalde inkomensnormen. Hiermee geven we invulling aan de motie “Weg uit de armoede” (2023-M0052).

2.1 Met de uitvoeringsagenda worden acties nader uitgewerkt

Met de uitvoeringsagenda volgt de concrete uitwerking van de acties, waaronder ook financiële of inhoudelijke keuzes. Ook geeft de uitvoeringsagenda verdere richting aan hoe, wat en met wie we de acties realiseren.

Tot slot zijn er, zoals in de aanpak aangegeven, verschillende beleidsplannen in ontwikkeling waar bestaanszekerheid onderdeel van uitmaakt. Uiteraard worden deze beleidsplannen conform de reguliere werkwijze voor besluitvorming voorgelegd.

Kanttekeningen

1.1 We zijn afhankelijk van landelijke en provinciale beleidskeuzes en inzet van partners.

Als het gaat om bestaanszekerheid zijn we als gemeente sterk afhankelijk van landelijke en provinciale beleidskeuzes, wet- en regelgeving en financiële kaders. Ook de inzet en samenwerking met maatschappelijke partners, woningcorporaties, zorgorganisaties en onderwijsinstellingen bepalen mede wat lokaal haalbaar is.

1.2 De financiële ruimte van gemeenten staat onder druk, wat de uitvoerbaarheid van de aanpak kan beperken.

De gemeentelijke middelen zijn beperkt en onderhevig aan landelijke herverdeling en onzekerheid over toekomstige Rijksbijdragen. Hoewel het voorstel binnen bestaande budgetten start, vraagt de uitvoering om keuzes. Na twee jaar vindt een herijking plaats. Dat betekent dat tijdig moet worden gestuurd op fasering, prioritering en inzet van externe middelen (bijv. via fondsen of Rijksprogramma's).

1.3 Verwachtingen van inwoners kunnen hoger zijn dan wat de gemeente daadwerkelijk kan waarmaken.

De aanpak richt zich op structurele verbetering van bestaanszekerheid, maar inwoners met urgente problemen verwachten vaak directe ondersteuning of zichtbare verandering. Tegelijkertijd heeft de gemeente

hierin niet de volledige regie, zie kanttekening 1.1. Het is daarom belangrijk om verwachtingen van inwoners en partners realistisch te houden, én goed uit te leggen wat binnen onze invloedssfeer ligt en wat niet.

Financiën

Gezien de beperkte financiële middelen, hebben we bij de acties uit de aanpak gezocht naar bestaande middelen om deze te realiseren. We verwachten dat de beschikbare middelen op dit moment voldoende lijken te zijn. Voor in elk geval ambitie 1 (financiële zekerheid) zijn incidenteel extra middelen noodzakelijk. Deze kunnen worden gedekt uit bestaande reserves die aansluiten op dit doel. Hiervoor volgt een separaat voorstel aan de gemeenteraad na het opstellen van het uitvoeringsagenda.

Hoewel deze aanpak geen directe financiële besparing oplevert, verschuift de inzet van middelen naar effectievere begeleiding en ondersteuning. Het vereenvoudigen van toegang, aanvraagprocedures en regelingen vermindert administratieve lasten en verlaagt zorg- en uitvoeringskosten. Deze besparingen aan de achterkant benutten we om extra ondersteuning voor inwoners aan de voorkant mogelijk te maken. Zo zorgen we ervoor dat middelen doelgericht worden ingezet voor degenen die ze het meest nodig hebben.

Daarnaast zijn verschillende beleidsplannen in ontwikkeling die bijdragen aan bestaanszekerheid. De ambities en acties van deze lokale aanpak worden daarin als input meegenomen. Dit betreft onder andere de doorontwikkeling van het sociaal ontwikkelbedrijf en het beleid vanuit de participatiewet, welzijn, jeugd, onderwijshuisvesting en volkshuisvesting. Uiteraard worden deze beleidsplannen, met eventuele hieruit voortkomende financiële keuzes conform de reguliere werkwijze voor besluitvorming voorgelegd.

Communicatie

De communicatie in de lokale aanpak Bestaanszekerheid richt zich op drie doelen:

1. eenvoudig vindbare, begrijpelijke en toegankelijke informatie voor inwoners
2. onze maatschappelijke partners weten de weg te vinden en we kennen elkaar
3. bereiken van andere partijen, zoals het Rijk

We zorgen dat inwoners weten waar ze terecht kunnen en welke hulp beschikbaar is. Dit doen we samen met ervaringsdeskundigen. Maatschappelijke partners zijn vanaf de start betrokken en leveren een belangrijke bijdrage aan het opstellen van de uitvoeringsagenda. We werken met korte lijnen en gedeelde verantwoordelijkheid, omdat we alleen samen impact kunnen maken. Tot slot voeren we actief lobby richting Rijk en andere overheden/partners voor randvoorwaarden zoals structurele financiering en ruimte voor lokaal maatwerk.

Uitvoering

Na vaststelling van de lokale aanpak stelt het college een uitvoeringsagenda op, waarin de acties met financiële en inhoudelijke keuzes verder worden uitgewerkt. Deze agenda wordt opgesteld in nauwe samenwerking met lokale partners.

De acties uit de lokale aanpak vragen om aanpassing van in elk geval de verordening en beleidsregels Participatiewet (werk, inkomen en participatie). Daarnaast zijn verschillende beleidsplannen in ontwikkeling die bijdragen aan bestaanszekerheid. De ambities en acties van deze lokale aanpak worden daarin als input meegenomen. Dit betreft onder andere de doorontwikkeling van het sociaal ontwikkelbedrijf en het beleid op welzijn, jeugd, onderwijshuisvesting en volkshuisvesting.

Evaluatie

We rapporteren jaarlijks over de voortgang in de reguliere P&C-cyclus aan de raad. De uitvoeringsagenda wordt tweejaarlijks geëvalueerd. Hierin wordt gekeken naar de behaalde resultaten, de samenwerking met partners en de merkbare effecten voor inwoners. De uitkomsten van deze evaluatie worden gedeeld met de raad en vormen input voor eventuele bijstelling van de koers. Het effect van de aanpak wordt gemeten aan de hand van bestaande monitoren en lokale signalen vanuit de praktijk en inwoners.

Bijlagen

1061640- Bijlage 1- Lokale aanpak Bestaanszekerheid gemeente Zutphen 2025

1061640- Bijlage 2- 946805 Startnotitie Lokale aanpak Bestaanszekerheid gemeente Zutphen 2025

Stukken die ter inzage liggen

BESLUIT

De raad van de gemeente Zutphen,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van DATUM met nummer 1061640;

gelet op artikel(en) 108 van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

1. De “Lokale aanpak Bestaanszekerheid Gemeente Zutphen 2025” vast te stellen;
2. Het college op te dragen om:
 - een uitvoeringsagenda bestaanszekerheid op te stellen;
 - financiële keuzes voortkomend uit de uitvoeringsagenda bestaanszekerheid, daar waar deze betrekking hebben op uitgaven uit bestaande reserves, voor te leggen aan de gemeenteraad;
 - over de voortgang jaarlijks aan de gemeenteraad te rapporteren via de reguliere planning & controlcyclus;
 - tweejaarlijks de uitvoeringsagenda bestaanszekerheid te herijken en bij te stellen samen met de maatschappelijke samenwerkingspartners en ervaringsdeskundigen.

Aldus besloten in de openbare
vergadering van de raad van de gemeente
Zutphen, gehouden op:

De voorzitter,

de griffier,